

Aan de slag voor solitaire bijen, bouw je eigen bijenhotel.

Hoe leuk is het om naast je bijen/insectenhotel te zitten om alle activiteiten van de bijen in de gaten te houden. De actieve bijtjes vliegen af en aan met stuifmeel om hun nakomelingen van stuifmeel te voorzien. In het voorjaar zie je de rosse en gehoornde metselbij. Later in het jaar wordt het hotel door andere bijensoorten bezocht zoals klokjesbijen, resedamaskerbijen, behangersbijen en tronkenbijen. En zonder dat je daarbij bang hoeft te zijn dat je wordt gestoken want solitaire bijen steken niet.

Een bijenhotel is een aanwinst voor elke tuin. Met deze speciale nieuwsbrief willen we jullie op gang helpen om zelf aan de slag te gaan met het maken van een **goed bijenhotel**. En gaan we riet uitdelen!

foto: André Schulten

Arnhem Zoemt stelt riet beschikbaar

Goede bijenhôtels zijn lastig te vinden en zijn prijzig omdat er veel arbeidsuren in gaan zitten. Bijenhôtels kun je makkelijk zelf maken van hout, bamboe, riet, steen en/of leem. Soms is het lastig om aan materialen te komen, zoals riet. Daarom deelt Arnhem Zoemt riet uit. Het riet komt van rietdaken die vervangen zijn. Het oude riet wordt anders gecomposteerd en nu krijgt het een tweede leven als bijenhotel. Het riet kan je dan zelf op maat knippen.

De uitdeling zal zijn in Schuytgraaf in Arnhem Zuid en/of in Arnhem Noord. Wil je riet hebben, mail dan naar arnhemzoemt@gmail.com. Vermeld wat het oppervlakte is dat je met riet wilt vullen van je bijenhotel. Je krijgt later informatie over wanneer en waar we riet gaan uitdelen.

Bouwplan bijenhotel

Hornbach heeft een beschrijving gemaakt van een bouwplan om een insectenhotel te maken voor nog geen 5 euro. Het is ook leuk om dit samen met (klein)kinderen te doen.

Hier kan je het bouwplan van Hornbach vinden:

<https://cdn.hornbach.nl/cmsm/nl/hornbach-insectenhotel-stap-penplan.pdf>

Wat is een goed bijenhotel?

Dát vertelt Pieter van Breugel in deze lezing die op YouTube staat:

<https://www.youtube.com/watch?v=jgsPztSHMes>

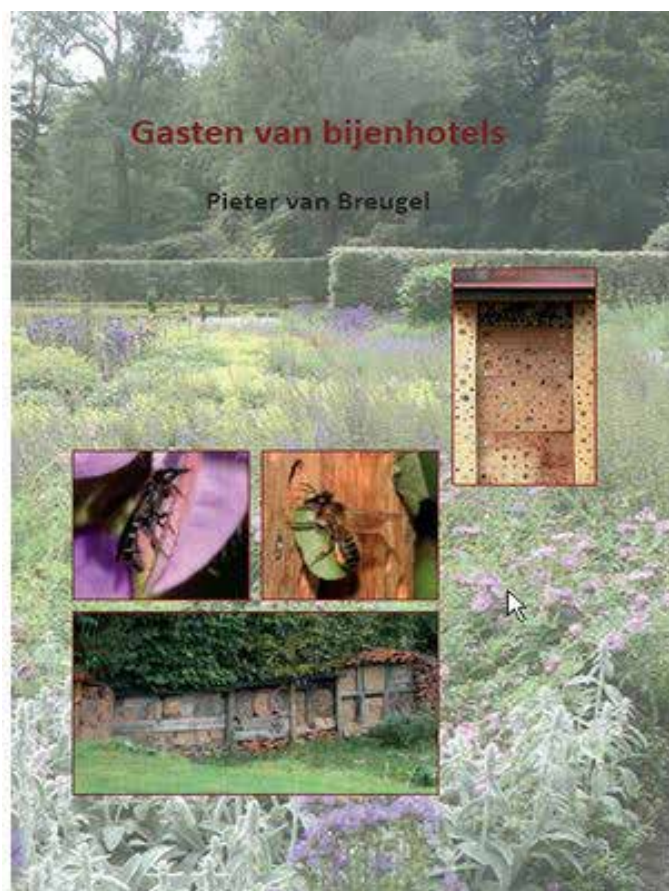
Pieter van Breugel is de schrijver van het mooie boek *Gasten van bijenhotels*. Dit boekwerk beschrijft precies hoe je een bijenhotel maakt en aan welke eisen het moet voldoen. Ook beschrijft het uitvoerig welke 'gasten' er komen logeren. Het boek is te bestellen of te downloaden op:

<https://www.bestuivers.nl/publicaties/gasten-van-bijenhotels>

Heeft een bijenhotel onderhoud nodig?

Ja, bijenhotels hebben ook wat onderhoud nodig. Dick Belgers en Ivo Roessink van de Wageningen universiteit hebben in dit artikel beschreven waarom en welk onderhoud nodig is: <https://edepot.wur.nl/517181>

Ook geven ze tips om bij het maken van het bijenhotel al rekening te houden met het onderhoud.

Kort nog een aantal tips

- Begin klein en bouw het hotel langzaam uit. Plaats het op een zonnige plek, liefst vol in de zon.
- Zorg ervoor dat alle ingangen glad zijn en geen uitstekende rafels hebben waardoor de vleugels beschadigd worden.
- Elke gang, ongeacht in welk materiaal, moet een dicht einde hebben.
- Ga je in het voorjaar de vlinderstruik of vlier snoeien, bewaar de takken, deze kan je gebruiken voor het bijenhotel.
- Er zijn kleine vijltjes waarmee het merg van takken van de vlier verwijderd kan worden of geboorde gangen nagevijld kunnen worden. Bijvoorbeeld: Sencys naald vijlenset
- Vulling als dennenappels of houtkrullen hebben geen toegevoegde waarde in een insectenhotel
- Zorg voor een bloemrijke omgeving! Zonder bloemen geen bijen.

Wat gebeurt er in een bijenhotel?

Vrouwtjesbijen gebruiken de gangen in het bijenhotel om hun eitjes te leggen. Ze leggen bij elk eitje een klompje stuifmeel met nectar waar de larve van kan eten. Solitaire wespen zijn vleeseters en leggen een insectenlarf en nectar bij hun eitje. De larve verpopt zich en verlaat het jaar erop het bijenhotel als volwassen bij, waarna de cyclus van voorplanting opnieuw begint.

BEWONERS VAN BOVENGRONDSE GANGEN
in holle stengels of hout

VOORBEELD METSELBIJ

Cocoon met imago 7-8 maanden	Cocoon met pop 7-10 weken	Groeïende larve 4-8 weken	Eitje 5-15 dagen
---------------------------------	------------------------------	------------------------------	---------------------

eet stuifmeel en nectar

VOORBEELD METSELWESP

Cocoon met rustlarve 7-9 maanden	Groeïende larve 1-2 weken	Eitje 2-3 dagen
-------------------------------------	------------------------------	--------------------

eet insectenlarven

NESTGANGEN in riet, bamboe, kaardebol etc. of geboord in (hard) hout

Aleen gangen met afgesloten achterkant worden geaccepteerd	Doorsnede ongeveer gelijk aan doorsnede van de bij / wesp	Voldoende diep
Geen scheuren om schimmel of instulpingen te voorkomen	Gladde wanden om beschadiging vleugels te voorkomen	Juiste luchtvochtigheid (geen glas of kunststof)

VERDER NODIG

- Zonnige, droge nestplek
- Leem voor tussenwandjes en afsluitprop
- Stuifmeel (bijenlarven)
- Prooidieren (wespenlarven)
- Nectar (bijen en wespen)

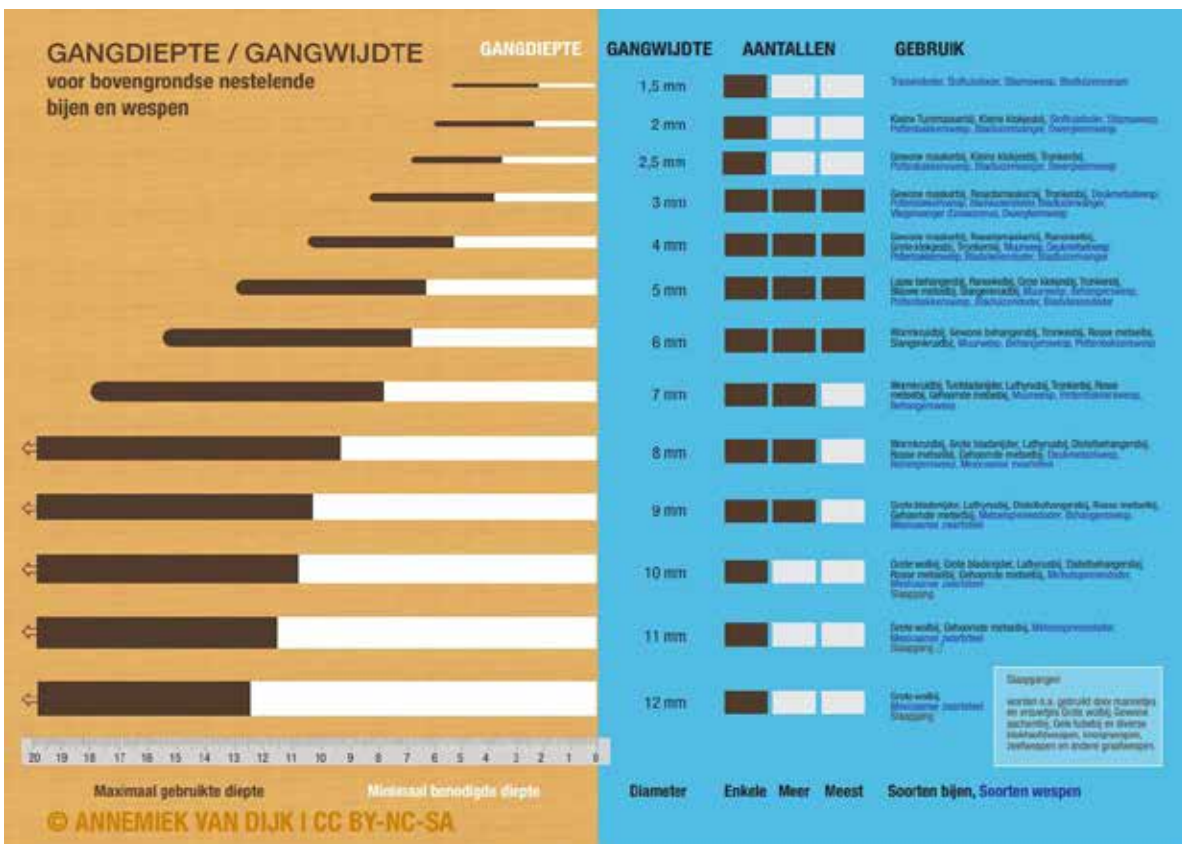
© ANNEMIEK VAN DIJK | CC BY-NC-SA

Bron: IVN, Annemiek van Dijk: [infogram_bewoners_bovengrondse_gangen](#). Klik [hier](#) voor een pdf

Welke bij, bij welke diameter

Iedere bijensoort heeft een voorkeur voor een diameter en de diepte van de gang. Dit is overzichtelijk weergegeven in dit schema. Gangen met een gangwijdte van 3-9 mm worden het meest gebruikt.

Bron: IVN, Annemiek van Dijk: [infogram_gangdiepte_gangwijdte_insectenhôtels](https://www.ivn.nl/afdeling/heeze-leende/project-insectenhôtels). Klik [hier](#) voor een pdf

Met dank aan:

- IVN: <https://www.ivn.nl/afdeling/heeze-leende/project-insectenhôtels>
- De gemeente Arnhem voor het beschikbaar stellen van opslagruimte
- Rietdekkersbedrijf H. van Ginkel uit Lunteren voor het beschikbaar stellen van riet.